

BEDRENICA (ANTRAKS)

Bedrenica ili antraks je zarazna bolest koju uzrokuje bakterija *Bacillus anthracis* koja stvara spore.

Tko obolijeva?

- domaće i divlje životinje (goveda, ovce, koze, konji i svinje te divljač)
- ljudi (nakon kontakta sa zaraženim životinjama ili kontaminiranim površivama)

Bedrenica se u životinja javlja povremeno, uglavnom u područjima na kojima je bilo slučajeva oboljelih životinja i koji se nazivaju bedrenični distrikti.

BEDRENICA KOD ŽIVOTINJA

Koji su simptomi kod životinja?

Kod preživača bolest ima brzi tijek i najčešće se očituje iznenadnim uginućem bez pojave jače uočljivih znakova bolesti. Kod nekih životinja može se prije uginuća primijetiti teturanje, drhtanje, probavni poremećaji te otežano disanje. Lešina se nakon smrti brzo nadima, a iz tjelesnih otvora može se cijediti nezgrušani tamni krvavi iscjedak.

Potvrđeni slučaj bolesti temelji se na rezultatima laboratorijskih pretraga tkiva oboljelih ili uginulih životinja.

Kako se prenosi na životinje?

Životinje se zaraze bedrenicom unosom hrane (trava, sijeno) ili vode onečišćene sporama ili udisanjem spora.

Nakon uginuća zaražene životinje bakterija pri dodiru s kisikom stvara spore. Spore koje onečište okoliš vrlo su otporne na vanjske uvjete i mogu ostati u tlu

desetljećima, u vodi preživjeti do dvije godine te su vrlo otporne na toplinu, hladnoću, dezinficijense i duga sušna razdoblja. Prijenos bolesti između životinja nije dokazan.

Liječi li se bedrenica kod životinja?

Životinje oboljele od bedrenice se ne liječe.

Provode se mjere kontrole bolesti koje uključuju odgovarajuće zbrinjavanje uginulih životinja, zabranu kretanja, biosigurnosne mjere, čišćenje i dezinfekciju, kontrolu glodavaca te cijepjenje prijemljivih životinja.

Što učiniti pri sumnji na bedrenicu kod životinja?

U slučaju sumnje na bolest ili uginuća životinje potrebno je ŽURNO, BEZ ODGAĐANJA, kontaktirati veterinaru te ograničiti kontakt ljudi i drugih životinja s bolesnom životinjom ili lešinom!

- ✓ Kontakt sa životinjama i kontaminiranim površinama svesti na najmanju moguću mjeru te prilikom rada obvezno koristiti zaštitnu opremu (zaštitne maske, rukavice, jednokratne odjeće, obuću koja se može dezinficirati).
- ✓ Oštećenja kože poput ranica, porezotina i ogrebotina prekriti voodootpornim zavojem (flasterom), ne dodirivati oštećenu kožu neopranih rukama ili zaprljanim rukavicama.
- ✓ Proizvodi životinjskog podrijetla (meso) zaraženih životinja ili životinja za koje se sumnja da su zaražene ne smiju se koristiti u prehrani ljudi i životinja (meso i mesne proizvode takvih životinja treba neškodljivo zbrinuti na odgovarajući način, prema uputama nadležne veterinarske službe i zavoda za javno zdravstvo).
- ✓ Redovito održavati osobnu higijenu nakon svakog kontakta sa životinjama što obvezno uključuje temeljito pranje ruku sa sapunom i vodom te korištenje dezinfekcijskih sredstava.

ŽURNO OBAVJEŠTAVANJE VETERINARA O BOLESTI ILI UGINUĆU ŽIVOTINJA I REDOVNO CIJEPLJENJE ŽIVOTINJA SU NAJVAŽNIJE MJERE ZAŠTITE!

BEDRENICA KOD LJUDI

Koje bolesti uzrokuje kod ljudi?

Bedrenica u ljudi, ovisno o načinu zaražavanja, može izazvati tri oblika bolesti:

- ✓ kožni (najčešći oblik)
- ✓ plućni (inhalacijski)
- ✓ crijevni (intestinalni).

Koji su simptomi kod ljudi?

- ✓ **Kožni antraks** („crni prišt“): tamne, bezbolne ranice koje se pojave 3 do 10 dana (obično između 5 i 7 dana) nakon izlaganja zarazi. Može se javiti i oteklina okolnog tkiva, a rjeđe i druge komplikacije. Promijene se uglavnom javljaju na izloženim dijelovima tijela prilikom kontakta sa životinjama (ruke, vrat, lice). Uspješno se liječi antibioticima.

- ✓ **Plućni antraks**: početni simptomi slični gripi, nakon nekoliko dana poteškoće s disanjem sve do ozbiljne i teške bolesti s razvojem šoka,

javlja se najčešće je između 1 i 5 dana, ali može i do 60 dana nakon udisanja uzročnika. Neliječena bolest ima visoku smrtnost.

- ✓ **Crijevni antraks**: bolovi u truhu, povišena tjelesna temperatura 3 do 7 dana nakon gutanja uzročnika. Kao i kod plućnog antraksa, ovo je ozbiljna bolest koja ima visoku smrtnost.

Crijevni i plućni antraks su izrazito rijetki.

Kako se ljudi zaraze?

- ✓ Doticaj kože sa sporama: kontakt s mesom, kožom, tkivima, vunom i sl. zaraženih životinja (95% slučajeva bolesti).
- ✓ Udisanjem fine prašine u kojoj se nalaze spore antraksa (npr. obrada vune, kože, štavljenje kože, obrada kostiju).
- ✓ Konzumacijom termički nedovoljno obrađenog mesa zaraženih životinja.
- ✓ Plućni i crijevni oblik bolesti se ne prenosi s čovjeka na čovjeka. No zabilježeni su rijetki slučajevi prijenosa s čovjeka na čovjeka kod kožnog antraksa izravnim dodirrom s kožnim promjenama oboljelog.

Kako se bolest liječi?

Liječenje se provodi na preporuku liječnika odgovarajućim antimikrobnim pripravcima.

U slučaju izloženosti (sumnje na bedrenicu) treba pratiti pojavu znakova bolesti. U određenim slučajevima liječnik propisuje preventivno uzimanje antibiotika (tzv. postekspozicijska profilaksa).

**U SLUČAJU POJAVE SIMPTOMA BOLESTI ILI
SUMNJE NA BEDRENICU LJUDI POTREBNO JE BEZ
ODGAĐANJA POTRAŽITI LIJEČNIČKU POMOĆ!**